

## ระบบบัญชีสหกรณ์ร้านค้า

ระบบบัญชีสหกรณ์ร้านค้า เป็นไปตามหลักวิธีการบัญชีคู่ และการบันทึกบัญชีทุกครั้ง จะต้องจำแนกรายการการเงินที่ปรากฏในเอกสารประกอบการลงบัญชีเป็นประเภทต่าง ๆ แล้วจึงบันทึกไว้ในสมุดบันทึกรายการขึ้นต้น และผ่านรายการไปบันทึกลงในบัญชีแยกประเภทที่กำหนดไว้ในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป นอกจากนี้ยังจัดให้มีการบันทึกบัญชีย่อย และทะเบียนต่าง ๆ ตามความจำเป็นเพื่อแสดงรายละเอียดของรายการเงินแต่ละรายการ ทั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบยอดกับยอดรวมของบัญชีแยกประเภทแต่ละประเภท ซึ่งเป็นบัญชีคุมยอด พร้อมทั้งกำหนดให้มีการปรับปรุงบัญชี ณ วันสิ้นปีทางบัญชี เพื่อสามารถนำข้อมูลจากสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป มาจัดทำรายงานงบการเงินเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน เสนอต่อผู้บริหารสหกรณ์และสมาชิกของสหกรณ์ด้วย

ระบบบัญชีสหกรณ์ร้านค้าเล่มนี้เป็นระบบบัญชีของสหกรณ์ร้านค้าขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ที่อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งอาจจะนำเครื่องบันทึกเงินสด (Cash Register) หรือนำคอมพิวเตอร์ระบบ Bar Code มาใช้บันทึกการขายด้วย โดยเอกสารใบสำคัญต่าง ๆ สมุดบันทึกรายการขึ้นต้น สมุดบันทึกรายการขึ้นปลาย และรายงานหรืองบการเงินต่าง ๆ จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันตาม “แผนผังสมุดบัญชีและรายงานต่าง ๆ ของสหกรณ์ร้านค้า” (ซึ่งแสดงไว้ในหน้าถัดไป) ต่อจากนั้นจะเป็นการแสดงผลแบบฟอร์ม เอกสารใบสำคัญ และวิธีการบันทึกแบบฟอร์ม สมุดบันทึกรายการขึ้นต้นและขึ้นปลาย โดยแสดงให้เห็นวิธีการบันทึกลงในสมุดดังกล่าว การแสดงผลแบบฟอร์มรายงานและงบการเงิน โดยให้เห็นตัวอย่างรายการปรับปรุงและปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบการเงินและรายงานต่าง ๆ รวมทั้งการควบคุมภายในที่จำเป็นบางประการที่สหกรณ์ร้านค้าควรมีไว้

ดังนั้น ระบบบัญชีสหกรณ์ร้านค้า จะกล่าวถึงประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชี ทะเบียน และรายงานต่าง ๆ

ผังบัญชี

ทางเดินเอกสารและการบันทึกบัญชี

การปิดบัญชี

รายการปรับปรุงบัญชี

งบการเงิน